

Rapport fra den norske EU-delegasjonen i Brussel

Ønsker forenkling av regelverket for offentlig anskaffelser

Europaparlamentet går inn for å forenkle EUs regler for offentlige innkjøpskontrakter. Regelverket bør være enklere, mer inkluderende og mer fleksibelt. Konkurranseråd Geir Bekkevold rapporterer om hovedelementene i resolusjonen som ble vedtatt nylig.

Komiteen for indre marked og forbrukerbeskyttelse (IMCO) i Europaparlamentet behandlet i september 2011 et utkast til rapport om offentlige anskaffelser, som ble enstemmig vedtatt av IMCO. 25. oktober stemte Europaparlamentet for en resolusjon der de går inn for å forenkle EUs regler for offentlige innkjøpskontrakter. Regelverket bør være enklere, mer inkluderende og mer fleksibelt. Kommisjonens utkast til nytt regelverk ventes framlagt 13. desember 2011.

Saksordfører fra De Grønne Heide Rühle presiserte før voteringen at *'In this deep crisis we need clear, simple rules. Only in this way can public authorities give a fillip to innovation and growth'*. Dette følger synspunktene i bakgrunnsnotatet ('explanatory statement') om at en det nå kreves *'slimming-down of public procurement law to refocus it on the core task of guaranteeing transparency and non-discrimination and safeguarding competition'*.

Europaparlamentet legger vekt på at regelverket bør være enklere, mer inkluderende og mer fleksibelt. Hensikten er blant annet å gjøre det lettere for små og mellomstore bedrifter å levere anbud. Et mål er å gjøre det mulig for offentlige myndigheter å tildele kontrakter til de mest nyskapende initiativene, eller de med mest miljøgevinst eller positive samfunnsmessige ringvirkninger. Betydningen av kriteriet om lavest kostnad blir dermed dempet. Det legges også vekt på å utvikle et europeisk elektronisk pass, samt utvidet bruk av egenerklæringer.

Innledende kommentar

Resolusjonen kan synes noe mer vag enn tidligere med henhold til målsettingen med prosessen, siden det vises til at det er et behov for å *'vurdere om optimalisering og klargjøring av direktivet vil være nødvendig for å ta drøfte mangler ved direktivet ...'* (i punkt 2). Men utkastet til resolusjon – rapporten - ble enstemmig vedtatt av parlamentets komité for indre marked og forbrukerbeskyttelse (IMCO). Kommisjonen anmodes om å foreslå vesentlig forenkling og konsolidering av regelverket;

***'Advocates, when European public procurement law is being revised, clear, simple and flexible rules, reducing the level of detail and making procurement procedures simpler, less cumbersome, cheaper, more open to SMEs and more conducive to investment...'* (punkt 28).**

På EUs konferanse for offentlige anskaffelser med 500 deltakere 30. juni kom det skeptiske signaler både fra industrihold (BusinessEurope) og EUs Regionalkomité til en oppdatering av 2004-regelverket. Men retningen er klar, Europaparlamentet ønsker en forenkling av regelverket.

Fra **et norsk perspektiv** kan en merke seg at flere av de punkter vi har lagt vekt på – også framkommer i Europaparlamentets resolusjon:

- IMCO ber eksplisitt ber om at det tas inn en egen erklæring i direktivene om at regelverket ikke hindrer noe land i å etterkomme [94 konvensjonen til International Labour Organisation \(ILO\)](#); og anmoder Kommisjonen om å oppmuntre alle medlemsland til å slutte seg til Konvensjonen (i punkt 3).
- Ønsker, med visse reservasjoner, å videreføre skille mellom **prioriterte og uprioriterte tjenester** (A- og B-tjenester).
- Ber om at det tas spesielle hensyn for **sosiale tjenester av en personlig karakter**.
- I lys av for **komplekse prosedyrer** ber om mer plass for forhandlinger og kommunikasjon (26) og spesielt mer rom for forhandlede prosedyrer.

- **Utvidet bruk av informasjons og kommunikasjonsteknologier (ICT)** for å redusere de administrative kostnadene og at e-anskaffelser knyttes til reformprosessen. IMCO ber videre om at det utvikles systemet for e-anskaffelser blant annet med referanse til prosjektet [Pan-European public procurement online \(PEPPOL\)](#), - og som ledes av Norge ved Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi).

Resolusjonen peker også på at Kommisjonen i Grønnboka ikke har påpekt mangelen på erfaringer, kunnskap og strategi ved anskaffelsesprosessen og understreker derfor behovet for å fremme **profesjonalisme** og å utvikle bedre nettverk mellom medlemslandene i det videre arbeidet.

Til slutt, Europaparlamentet gjentar tidligere bekymring for et forslag om **tjenestekonsesjoner**, spesielt siden Kommisjonen ikke har kunnet dokumentere noen negative effekter /forvriddning ('distortion') i forhold til regelverket for det Indre Marked. Kommisjonen vil for øvrig legge dette forslaget fram i desember og da sammen med forslaget for revisjon av 2004-regelverket og for forholdet til tredjeland. For konsesjoner representerer dette en utsettelse i forhold til tidligere tidsplan.

Sammendrag fra IMCOs-møte med nasjonale parlament: punktet om offentlige anskaffelser, 11. oktober 2011

Det ble **under drøftingene** fra en rekke talere lagt vekt på;

- behovet for å unngå **korrupsjon** i forbindelse med anskaffelsesprosessen; herunder unngå at kriminalitet var innbefattet i en kontrakt. Det ble også foreslått å opprette en europeisk database med oversikt over alle 'pålitelige' selskaper;
- å **styrke mulighetene for store og mellomstore bedrifter (SMBer)** til å få en kontrakt og flere viste til det amerikanske systemet med å reservere deler av en kontrakt for SMBer;
- fra svensk hold tok man opp at en også burde ta hensyn til **dyrebeskyttelse**, men dette ble koblet til behovet for i en bredere ramme å ta hensyn til valg av produksjonsprosesser, herunder også barnearbeid.

Nærmere om resolusjonen

Resolusjonen er delt inn i **seks områder**:

- **Styrke legal sikkerhet:**
  - ber om presisering av virkeområdet, definisjoner og av offentlig-offentlig samarbeid;
  - peker på at tjenestekonsesjoner er ekskludert fra dagens regelverk og understreker at hittil er det ikke blitt konstatert noen negative effekter /forvriddning ('distortion') i forhold til regelverket for det Indre Marked og at et forslag om tjenestekonsesjoner derfor er unødvendig (7);
  - ber om at skillet mellom A- og B-tjenester videreføres så langt – i den grad – det forenkledde regime for B-tjenester kan forsvares ut fra en tjenestes lokale karakter (7);
  - ber også om at det tas spesielle hensyn for sosiale tjenester av en personlig karakter (9).
- **Utvikle det fulle potensialet for offentlige anskaffelser – 'best value for money':**
  - foreslår at en erstatter prinsippet med tildeling av en kontrakt til 'laveste bud' og heller bruke prinsippet 'mest økonomisk fordelaktige anbud' i lys av økonomiske, sosiale og miljømessige fordeler og under hensyn til livssyklus-kostnadene, men understreker at dette ikke utelukker bruk av laveste pris (13);
  - legger vekt på å benytte offentlige anskaffelser for å fremme andre samfunnshensyn som sysselsetting, miljø, innovasjon (14) og minner om at førkommersielle innkjøp er lite benyttet (14), samt at bruk av åpne standarder er viktig (17);
  - ber om at en vurderer terskelverdien for leverings- og tjenestekontrakter i forhold til det nivå som er definert i direktivene om forsyning (2004/17/EC) og forsvarsanskaffelser (2009/81/EC) (24);
  - understreker at en utvidelse til å dekke krav om 'what to buy' vil være en vesentlig endring i forhold til dagens system, og må i så fall vurderes nøye.

- **Forenkler regelverket for å tillate mer fleksible prosedyrer.**
  - med utgangspunkt i for komplekse prosedyrer bes det om mer plass for forhandlinger og kommunikasjon (26) og spesielt mer rom for forhandlede prosedyrer (29);
    - *'...resulting far too often in contracting authorities opting for the cheapest price rather than the best value; asks for more space for negotiation and communication, combined with measures to assure transparency and to prevent abuse and discrimination, and urges that market consultation be explicitly allowed as a possible first step' (26);*
  - *'Advocates, when European public procurement law is being revised, clear, simple and flexible rules, reducing the level of detail and making procurement procedures simpler, less cumbersome, cheaper, more open to SMEs and more conducive to investment; sees a need, therefore, for greater reliance on the general principles of transparency, equal treatment and non-discrimination; considers that simplification of the rules on public procurement would make it possible to reduce the risk of error and to pay greater heed to the needs of small contracting authorities.'* (28);
  - ber Kommisjonen vurdere på nytt dagens modell med kvalifisering av tilbydere (30), behovet for å utvikle et system for alternativt tilbud for å fremme innovative løsninger (31) ber om større mulighet for tilbydere til å korrigere utelatelser i tilbudet (33), samt åpne for at en kan ta hensyn til tidligere erfaringer med en tilbyder (34).
  - beklager at Kommisjonen i Grønnboka unnlater å trekke fram mangelen på erfaringer, kunnskap og strategi og understreker behovet for å fremme profesjonalisme og anmoder Kommisjonen om å utvikle nettverk mellom myndighetene for erfaringsutveksling m.v. (35)
- **Forbedret tilgang for SMBer**
  - det pekes her på at forenklingsarbeidet også vil komme SMBer til gode (37), gjøre Tenders Electronic Daily (TED) mer brukervennlig (38);
  - gi preferanse for europeiske produkter, spesielt fra SMBer, på linje med tilsvarende klausuler andre land benytter (39);
  - ber om at Kommisjonen øker forståelsen av å benytte muligheten til å dele en kontrakt inn i mindre deler ('lots') (40 og 42)
  - ber og økt bruk av egenerklæring, og viser til at et europeiske pre-kvalifiseringssystem kunne være et nyttig hjelpemiddel (42).
- **Sikre gode prosedyrer og unngå urettmessige fordeler**
  - det legges spesielt vekt på å bekjempe korrupsjon.
- **Utvidet bruk av e-anskaffelser**
  - setter som målsetting at minst 50 % av innkjøpene av EUs institusjoner og medlemsland skjer elektronisk (48);
  - understreker at Kommisjonen har en nøkkelrolle i å fremme utviklingen av standardisering og infrastruktur - e-løsninger; herunder utvikle en løsning for e-signatur (49), herunder at e-anskaffelser *'can drive simplification of the entire process'* (52);
  - ber Kommisjonen utvikle reell interoperabilitet mellom de ulike plattformene og viser til PEPPOL og e-CERTIS (50);
  - utdyper punkt 35 og ber Kommisjonen utvikle nye veier for å utveksle erfaringer og henviser til ['Connection Europe Facility'](#) som et instrument for å fremme innkjøp på tvers av grensene (53), samt ser positivt på at det utvikles en epractice.eu plattform innefor rammen av ['eGovernment Action Plan 2011-2015'](#).